

فهرست گزیده مقالات علمی

و تحقیقی

سید جلال میرآقائی

- * آئینه اندیشه. (تهران، خیابان آبان جنوبی، کوچه آرنگ، شماره ۲۷)
- سال اول، شماره دوم، بهمن ۱۳۶۹
- * رسانه. (تهران، ص. پ ۶۵۳۳-۱۵۸۷۵)
- سال اول، شماره سوم، شماره مسلسل ۳، پاییز ۱۳۶۹.
- * فرهنگ. (خیابان سید جمال الدین اسدآبادی، خیابان ۶۴، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی)
- شماره ۶، بهار ۱۳۶۹
- شماره ۷، پاییز ۱۳۶۹
- * مجله تحقیقات حقوقی. (تهران، اوین)
- شماره ۸، پاییز و زمستان ۱۳۶۹
- * یاد. (تهران، ص. پ. ۱۴۱۴-۱۹۳۹۵)
- سال پنجم، شماره بیستم، پاییز ۱۳۶۹
- سال پنجم، شماره بیست و یکم، زمستان ۱۳۶۹

کلیات

- * بررسی بخشی از کتاب «از سید ضیاء تا بختیار». ایرج وامقی. (اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۴۲-۴۱)
- * پژوهشکده و بانک اطلاعات باقرالعلوم. (حوزه، ۴۱).
- * کتاب شناسی مطبوعات ایران. مرتضی سلطان. (رسانه، ۳).
- * دستنویس شاهنامه فلورانس (۱۴۶۱هـ.ق): هیاهوی بسیار از برای هیچ مهدی قریب. (فرهنگ، ۷).
- * ترجمه های شاهنامه. ابرالقاسم رادفر. (همان).
- * شارحان مکتب ابن عربی. علی صفایی. (کیهان

اندیشه، ۳۴).

- * آشنایی با چند نسخه خطی پزشکی. محمود فاضل (یزدی مطلق). (مشکوة، ۲۸).
- * فرهنگستان فرانسه. ع. روح بخشان. (نشر دانش، ۲).
- * ایران و اسلام در نشریه آلمانی زبان اشپیگل. (یاد، ۲۰).
- (۲۱).
- * پراکنده نگاهی به «کتاب زرد». علی مدرسی. (همان).

تفسیر و علوم قرآن

- * قرآن و دورانیهای زندگی انسان. محمد هادی مؤذن جامی. (کیهان اندیشه، ۳۴).
- * قرآن و لطایف عرفانی. سید عباس حسینی قائم مقامی. (همان).
- * طبری و ابوالفتح. محمد جعفر یاحقی. (مشکوة، ۲۸).
- * مقایسه ترجمه آیات در دو تفسیر ابوالفتح رازی و ترجمه تفسیر طبری. محمد مهدی ناصح. (همان).
- * مروری بر مسائل اجتماعی در تفسیر المیزان. ابراهیم عباس حسینی. (همان).
- * از وجوه و نظائر مقاتل بن سلیمان و حکیم ترمذی تا تفسیر امام جعفر صادق - ع. پل نویا. ترجمه اسماعیل سعادت. (معارف، ۲).
- * برگردانی کهن از قرآن. مسعود قاسمی. (همان).
- * شناخت قرآن. محمد رضا امین زاده. (نورعلم، ۳۸).
- * تاملات فی کلمات فی القرآن. السید محمد حسین فضل الله. (المنطلق، ۷۰).

حدیث

- * خوارج در نهج البلاغه. یعقوب جعفری. (مکتب اسلام، ۱۲).
- * شاخصهای رهبری صالح در نهج البلاغه. سید ابراهیم سیدعلوی. (نور علم، ۳۸).

فلسفه و کلام

- * زبان و منطق در قرون نخستین اسلامی. محسن مهدی. ترجمه عبدالحسین آذرنگ. (فرهنگ، ۶).

- * نوآم چامسکی، مسئله افلاطون، مسئله دکارت، مسئله ارول. شاپور اعتماد. (همان).
- * توضیحی بر شناختهای بشری. سید عباس حسینی قائم مقامی. (کیهان اندیشه، ۳۴).
- * تاملی در پوزیتیویسم منطقی. محمد فنائی. (همان).
- * رابطه تولیدی منطقی در اندیشه های حقیقی و اعتباری. محسن غرویان. (همان).
- * ابن سینا و مفاهیم اولیه در الهیات شفا. مایکل ای، مارمادرا. ترجمه حسین واله. (مشکوة، ۲۸).
- * تحقیق الروح. تاج الدین اشنوی. مقدمه و تصحیح نجیب مایل هروی. (معارف، ۲).
- * عهد الست، عقیده ابو حامد غزالی و جایگاه تاریخی آن. نصرالله پور جوادی. (همان).
- * تکلیف مالایطاق. جعفر سبحانی. (مکتب اسلام، ۱۱).
- * قیامت و حساب بندگان. (مکتب اسلام، ۱۱-۱۲).
- * قدرت مقارن با انجام فعل است. جعفر سبحانی. (مکتب اسلام، ۱۲).
- * توحید و شرك در عبادت. جعفر سبحانی. (نور علم، ۳۸).
- * ظاهرة الشابت والمتغیر فی الخطاب النبوی. محمد عبد الجبار. (العالم، ۳۶۸-۳۷۶).

فقه و اصول

- * مکتب و مصلحت. (حوزه، ۴۱).
- * ادوار اجتهاد، محمد ابراهیم جناتی. (کیهان اندیشه، ۳۴).
- * نقد اصولیین بر طریقه اخباری. علی عابدی شاهرودی. (همان).
- * تحلیلی فقهی از بیعت. محمد مهدی آصفی. ترجمه محمد رضا انصاری. (همان).
- * اهل ذمه. محمد ابراهیمی. (نور علم، ۳۸).

اخلاق و عرفان

- * خدمتگزاری. (حوزه، ۴۱).
- * انسان شناسی، زمینه ضروری علم اخلاق. مرتضی رضوی.

(دانشگاه انقلاب، ۸۲-۸۳).

- * جلوه های عرفان در شعر جامی. محمد علوی مقدم. (کیهان اندیشه، ۳۴).
- * ادب المؤمن مع نفسه - التادب، حسن جابر. (المنطلق ۷۱) (۷۲).
- * ادب العباد مع ربه. زینب ابراهیم. (همان).
- * ادب الانبیاء مع الله. مصطفی الحاج علی. (همان).
- * برالوالدین بین خط الطاعة و خط الاحسان. السيد محمد حسین فضل الله. (همان).
- * ادب القيادة مع الرعية. الشيخ محمد توفیق المقداد. (همان).
- * بین مشروعیة الادب الی واقعية الأدبیات. محمد صادق فضل الله. (همان).
- * صور من ادب المؤمنین مع بعضهم. السيد محمد علی فضل الله. (همان).
- * ادب المؤمن مع الاخرین. الشيخ محسن عطوی. (همان).

تاریخ

- * آغاز روابط ایران با کشورهای اروپایی. عبدالرفیع حقیقت (رفیع). (اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۴۰).
- * سوریه و عراق: دیروز و امروز. محمد علی امامی. (همان).
- * نظری به کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹. جواد شیخ الاسلامی. (اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۴۱-۴۲).
- * یهود و آرای برخی متفکران درباره انقلاب اکتبر. عزت الله رادمنش. (مشکوة، ۲۸).
- * حوادث ارمنستان و آذربایجان و نگاهی به مسلمانان آن سوی دیوارهای آهنین. عادل عبدالرحمن. ترجمه حمید رضا آژیر. (همان).
- * آشفتگی شیعیان بعد از شکست نهضت مختار. داود الهامی. (مکتب اسلام، ۱۱).
- * مشارکت علما در دولت صفویه از دیدگاه فقهی و سیاسی. رسول جعفریان. (نور علم، ۳۸).

حقوق

* مبادی تحقیق در حقوق زن. (حوزه، ۴۱).

* مطبوعات حقوق، حدود، جرایم. حمید مقدم فر. (رسانه، ۳).
* تحدید حدود فلات قاره خلیج فارس. جمشید ممتاز. (سیاست خارجی، ۴).

* دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده. غلامرضا نظر بلند. (همان).

* حقوق جزای اختصاصی. جواد میرفندرسکی. (کمیته).
* ملاحظات یکی از متخصصان حقوق اساسی درباره تحول منابع حقوق بین الملل. ژان فرانسوا اویر. ترجمه سید علی هنجنی. (مجله تحقیقات حقوقی، ۸).

* رابطه انسان با حقوق کلی مدنی و حق کلی اجرای حقوق. مهدی شهیدی. (همان).

* بررسی تطبیقی و موضوعی بازنگری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. سید محمد هاشمی. (همان).

* مجازات اعدام بر اساس کنفرانس بین المللی سیراکیز (ایتالیا). منوچهر خزانی. (همان).

* شورای امنیت و صلح جهانی. هدایت الله فلسفی. (همان).

* اعراض از ملك. محقق داماد. (همان).

* کمیته قسامه. هادی دوست محمدی. (مکتب اسلام، ۱۱).

اقتصاد

* فلسفه جزیه و خراج و اهمیت آنها. حسین حقانی زنجانی. (مکتب اسلام، ۱۱).

* چگونگی پیدایش خراج در میان مسلمانان. حسین حقانی زنجانی. (مکتب اسلام، ۱۲).

زندگینامه و خاطرات

* مصاحبه با حجّت‌الاسلام واعظ زاده خراسانی. (حوزه، ۴۱).

* زندگی و آثار ابن صلاح همدانی. مهندس محمد باقری. (دانشمند، ۱۲).

* آگوستین، آمارندا. ماتور. ترجمه سید علی حقانی. (کیهان اندیشه، ۳۴).

* شیخ خلیفه. سید حسین رئیس السادات. (مشکو، ۲۸).
* ابن غضائری و رجال او. سید ابراهیم سید علوی. (همان).
* نجوم امت. آیت‌الله شیخ آقا بزرگ تهرانی. ناصر باقری بیدهندی. (نور علم، ۳۸).

* برترین بانو. سید مرتضی نجومی. (همان).

* مدرس از نگاه دیگر. ابوالفضل شکوری. (یاد، ۲۰).
* انقلاب اسلامی ایران به روایت خاطره. غلامرضا کرباسچی. (یاد، ۲۰-۲۱).

* حجّت‌الاسلام زنجانی، نماینده خط فکری سوم در انقلاب مشروطیت. ابوالفضل شکوری. (یاد، ۲۱).

زبان و ادبیات

* آن تلخوش. سید محمد راستگو. (ادبستان، ۱۶).

* واژه های کهن و گویشی در البلقه. محمد تقی راشد محصل. (فرهنگ، ۶).

* آیا در زبان شناسی «انقلاب چامسکی» صورت گرفته است. فردریک ج. نیومیز. ترجمه نسرین طباطبائی. (همان).
* سروش ایزد در شاهنامه و اوستا. شهره انصاری. (فرهنگ، ۷).

* شالوده اساطیری شاهنامه. کتایون مزدآپور. (همان).
* نسیمی از حافظ. علی خادم علماء. (کیهان اندیشه، ۳۴).
* ترجمه های غریب و نامفهوم در زبان فارسی. ابراهیم شکورزاده بلوری. (نشر دانش، ۲).

* بحثی در فرهنگ نگاری. لطف الله یار محمدی. (همان).

فرهنگ و هنر

* موسیقی مقدس اسلامی. آلك راپرتسون - ودیتس استیونس. ترجمه بهزاد پاشی. (آئینه اندیشه، ۲).

* از خود بیگانگی و بازگشت به خویش. عبدالکریم سروش. (همان).

* هر چه انسان را به تعالی برساند هنر است. سلحشور. (ادبستان، ۱۴).

* فرهنگ و سیاست فرهنگی. جلال رفیع. (همان).
* سیاست فرهنگی و مقتضیات انسانی. جلال رفیع.

(ادبستان، ۱۶).

* در غربت غرب. مصاحبه با صادق خرازی. (همان).

* شاهنامه و هویت ملی ایران. فضل الله رضا. (اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۴۱-۴۲).

* آزادی بیان، ارتداد. (حوزه).

* آشنای غریب، مصاحبه با تنی چند از بانوان فاضل و مدرس حوزه علمیه قم. (همان).

* موانع ترویج علم. محمد باقری. (دانشمند، ۱۲).

* دهکده جهانی و موقعیت ما. علی محمدی. (رسانه، ۳).

* مروری بر تاریخ رسانه ها در ایران. رجبعلی لپاف. (همان).

* سه نگرش بر ارتباطات توسعه. حمید مولانا، لاری ویلسون. ترجمه یونس شکر خواد. (همان).

* مشکلات انتقاد در مطبوعات. فرقانی. محسنیان راد. اسدی. معتمدنژاد. (همان).

* مبلغان آلمانی در ایران. آندراس والدبرگر. ترجمه علی رحمانی. (سیاست خارجی، ۴).

* گفتاری درماندگاری فرهنگی شاهنامه. ناصر تکمیل همایون. (فرهنگ، ۷).

* اشاره توصیفی بد برخی از عناصر بنیادی حماسه های ملی. محمد رضا راشد محصل. (همان).

* درآمدی بر تبلیغ و چگونگی آن. رضا فلاحي. (کمیته، ۴۴).

* حدرد و ضوابط ارتباط زنان در جامعه. سید محمود میرلوحی. (همان).

* گنبد سازی دوران تیموری در تایباد. برنارد اکین. ترجمه مهیار علوی مقدم. (مشکوة، ۲۸).

* تصریرها و تاثیرها. مهدی کلهر. (یاد، ۲۰-۲۱).

سیاست

۸- گفت و شنودی در باره منافع ملی. داودپاوند. (اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۴۰).

* منطق جنگ خلیج فارس. علی معرفت جو. (اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۴۱-۴۲).

* تحلیل رفتار بین الملل بر اساس يك مدل ژئوپولیتیکی. دره

میرحیدر (مهاجرانی). (همان).

* روند تکاملی انقلاب و استراتژی قدرت. احمد اسلامی. (دانشگاه انقلاب، ۸۲-۸۳).

* انقلاب در تئوری. حسین طالبی. (همان).

* عوامل و موانع تحرك سیاسی دانشجویان. روح الله خداحمی. (همان).

* دیدگاهی پیرامون شناخت ماهیت نظام بین الملل. محمود سریع القلم. (سیاست خارجی، ۴).

* بررسی دوران جدید روابط سیاسی سوریه و مصر. بیژن اسدی. (همان).

* جایگاه و موقعیت کشورهای کوچک در نظام بین المللی. مسعود اسلامی. (همان).

* حركة التوحید الاسلامی و «الجماعة الاسلامیة»: فسیلان لمقاومة واحدة. شیخ سعید شعبان. ابراهیم المصری. (البلاد، ۲۸).

* فلسطین - الخلیج: الامن المتبادل. محمد صادق الحسینی. (البلاد، ۲۹).

* نظام المسلمین بین الامة و الحكومة. فهمی الشناری. (العالم، ۳۶۷).

* الصحرة الاسلامیة: آفاق و تطلعات. محمد حسین فضل الله. (العالم، ۳۶۸).

متفرقات

* گزارش مشروح دومین مجمع بررسیهای اقتصاد اسلامی. محمدحسین الهی زاده و سید محمد تقی شوشتری. (مشکوة، ۲۸).

* وظیفه القيادة فی الاسلام. حسن جابر. (المنطلق، ۷).

* الامة و الشهادة. مصطفی الحاج علی. (همان).

* جدلیات الامة الشاهدة و المدينة الفاضلة. محمد صادق فضل الله. (همان).

* الامة الشهيدة: الشروط والمقومات. زینب ابراهیم. (همان).

گزارش سفر به کشور اسپانیا

سید محمد باقر حجتی

فعالیت‌های یهودیان در اسپانیا

با کمال تأسف، چندی است که یهودیان در این کشور تلاش زیادی را آغاز کرده‌اند تا چهره فرهنگ و تمدن آنجا را به نفع خود تحت تأثیر قرار دهند. در این راستا فعالیت‌هایی چند آغاز شده و ادامه دارد که ما در اینجا نگاهی کوتاه به آن خواهیم داشت.

از فرهنگ سه گانه یهود، مسیحیت و اسلام، یهودیان - که اسپانیا را «سافاراد» می‌خوانند - با وجود اینکه از نظر نیروی انسانی در جهان حائز اقلیت چشمگیری هستند، بیش از دو فرهنگ دیگر در این مملکت فعالیت دارند.

در این باره با استفاده از یادداشتی که در سفارت جمهوری اسلامی ایران در مادرید تدوین شده مطالبی را به طور فشرده یاد می‌کنیم:

سال ۱۹۹۲، اسپانیا شاهد مسابقات المپیک «بارسلون» و نیز جشن پانصدمین سال کشف قاره آمریکا خواهد بود و با توجه به اینکه نمایشگاه جهانی «سویا» در این کشور برپا می‌گردد و بناست در سال یاد شده وحدت اروپا محقق یابد، یهودیان - که سالهاست فعالیت‌های گسترده‌ای را در پیش گرفتند - هم اکنون دست به کار شده و سعی خواهند از چنین رویدادهای حساسی در زمینه‌های مذهبی و فرهنگی بهره برداری کنند. از آنجا که در نمایشگاه جهانی «سویا» «قهرآ» آثار هفت قرن حکومت فرهنگ و تمدن اسلامی در اسپانیا در معرض دید قرار خواهد گرفت، یهودیان تلاش می‌کنند با اجرای برنامه «سفاراد» این آثار را تحت الشعاع قرار دهند و یا بخشی از این فرهنگ و تمدن را به فرهنگ و تمدن یهود منسوب سازند.

یهودیان که همواره در طول تاریخ اسپانیا - چه در دوره

روز یکشنبه ششم آبان ۱۳۶۹ با حدود چهل دقیقه تأخیر در پرواز، در معیت آقایان عبدالله ناصری طاهری و دکتر صادق آیینه‌وند، روانه مادرید شدیم. تقریباً پس از چند ساعت توقف در ترمینال فرودگاه لندن، به طرف مادرید حرکت کردیم و در اواخر ساعت همین روز به مادرید رسیدیم.

روز سه شنبه ۸ آبان به دیدار از کتابخانه شهر اسکوریال واقع در بیست و پنج مایلی مادرید، رفتیم. قبل از آنکه راجع به کتابخانه یاد شده و نیز کتابخانه‌های دیگر اسپانیا گفتگویی داشته باشیم، بجااست نگاهی گذرا به اوضاع فرهنگی این سرزمین بیندازیم.

اسپانیا دارای چهل میلیون جمعیت است؛ لکن علی‌رغم آنکه بخش عظیمی از این سرزمین قرنهای متمادی را - همراه با نفوذ اسلام در شئون مختلف زندگانی مردمش - پشت سر گذاشت و دانشمندان برجسته و ناموری امثال ابن رشد، ابن عبدریه و مجریطی‌ها (مادردیدی) و ابن مالک‌ها و دهها دانشمند قرطبی (کردوایی) و غرناطی (گرانادایی) و اشبیلی (سویلابی) یا سویایی) و طلبلی (تولدویی) و صدها و حتی هزارها دانشمند اسلامی از این دیار برخاستند و صدها هزار تن مسلمانان زیر سایه حکومت اسلام و قرآن در آن به سر می‌بردند، هم اکنون فقط ۲۵۰۰۰۰ مسلمان در این کشور اقامت دارند که اکثر قریب به تمام آنها مهاجر هستند. مسلمانان اسپانیا متشکل از چهارده تا پانزده گروه هستند و رسیت دارند و دولت اسپانیا نیز از کمک به آنها دریغ ندارد و علاوه بر این از آزادی هم برخوردارند.

گفتنی است که حدود سی خانوار شیعی نیز در این کشور

زندگی می‌کنند.